

VLADIMIR SZERGEJEVICS SZOLOVJEV:

ANTIKRISZTUS-LEGENDA (LÁTOMÁS)

*A tesszalonikaiakhoz írt
második levél 2. fejezete.*

Az európai politika vezetői, — kik egytől egyig a hatalmas szabadkőműves testvérszövetség tagjai voltak — valami hibát vettek észre az általános végrehajtó hatalom gyakorlása körül. A nagy ügyvel-bajjal helyrezökentett európai egység minden pillanatban felborulással fenyegetett. A Szövetségi Tanácsban, vagy az Általános Kormányban, a Comité permanent universel-ban egyáltalában nem honolt egységes szellem, hiszen még az sem sikerült, hogy minden vezető állást ízig-vérig beavatott szabadkőművesekkel töltsenek be.

A Kormány független tagjai egymásközt külön pártot alakítottak s ez bizony új háború veszélyével fenyegetett. Akkor azután a «beavatottak» elhatározták, hogy a végrehajtó hatalmat egy erre különösképen rátermett személyre ruházzák. A legfőbb jelölt a szabadkőműves rendnek egyik szavazásra nem jogosított tagja volt.

Ő volt az Eljövendő Ember. Világhírű személyiség volt ekkoriban ő.

A tüzérségi szakmában volt különösen járatos és világhírű tudós. Akkora vagyona tett szert, hogy pénzügyi és katonai körökben mindenfelé a legszívesebben látott ember volt. Egy régebbi s alig kinyomozható időben az ő megválasztása ellen komolyan hánytorgatták azt a körülményt, hogy származását a titokzatosságnak sűrű fátyla burkolja kiismerhetetlenné.

Anyja kétes erkölcseiről volt közismert a Földkerekség mindkét féltékéjén. És a legkülönfélébb személyiségű férfiak egész serege egyenlő eséllyel versengett azon, hogy önmagukat ez Eljövendő Ember atyjának tekintsék. De ez a körülmény természetesen egyáltalában nem hatott túlságosan zavarólag egy ilyen nagyon előrehaladt korban már. Ebben a korban, amely minden jegyét magán hordta annak, hogy a legutolsó korszak legyen.

Az Eljövendő Embert egyhangúlag választották meg az Európai Egyesült Államok elnökévé, mégpedig egészen élete végéig. Amikor szinte emberfölötti szépségével s ragyogó ifjúságával megjelent a tribünön s elmondta nagyhatású beszédében a maga teljes programját, akkor a szavak nyugós szépségétől s a gondolatok szárnyaló ígététől elbűvölt hallgatóság tetszésnyilvánítása hihetetlen érzelemorkánban viharzott föl. Egyhangúlag a legmagasabb kitüntetéset ruházták rá és megválasztották Római Császárrá.

A kongresszust általános újjongás közt fejezték be. A nagy Megválasztott ekkor egy manifesztumot bocsájtott ki, amely így kezdődött :

«Földkerekség népei ! Az én békémet adom nektek ! . . .» és ezekkel a szavakkal fejeződött be :

«. . . Földkerekség népei ! A fogadalmat beteljesítettem ! Az örök világbékét biztosítottam. Minden olyan kísérlet, amely arra irányul, hogy ezt a békét megzavarja, menten legyőzhetetlen ellenállásra lel. Mostantól fogva ugyanis a Földön csak egyetlen központi hatalom van, amely minden más hatalomnál erősebb, legyen bár az akár valamely összességé, akár az egyeseké. És ez a senkitől és semmitől le nem győzhető és mindent túlszárnyaló hatalom pedig nálam van. Nálam, aki Európának a legszelesebb hatalmi körrel felruházott Kiválasztottja vagyok. Nálam, aki mindenk fölé álló erejű Császár vagyok. A nemzetközi népjog most végre elnyerte az eddig hiányzó szen-

tesítését. Mától kezdve pedig egyetlen állam se merészeljen «háborút» mondani akkor, amikor én «békét» mondok. Földkerekség népei — békesség veletek !»

Ennek a manifesztumnak megvolt a kívánt hatása. Európán kívül mindenfelé, főleg Amerikában, erős imperialista pártok alakultak, amelyek rábírták az államokat arra, hogy bizonyos különféle föltételek mellett az Európai Egyesült Államokkal egyesüljenek a Római Császár legfőbb fönnhatósága alatt.

Csak itt-ott, Ázsiában meg Afrikában maradtak fenn még független törzsek és uralkodók. A Császár ekkor nekilátott és egy nem túlságosan nagy, de alaposan kiválogatott hadsereget állított össze, amely orosz, német, lengyel, magyar és török hadosztályokból állott. Ezzel a hadsereggel Keletáziától egészen Marokkóig vezetett hadjáratot és nem is túlságos vérontás árán meghódolásra kényszerített mind minden ellenálló törzset s uralkodót.

A két világrész minden részére odaállította a maga helytartóit. Ezek európai műveltségű és neki alázatosan engedelmes bennszülött parancsnokok voltak.

Az összes pogány országokban az ámuló és valósággal megbabonázott lakosság őt csak legfőbb istenségnek hívta. Egy esztendő leforgása alatt létrejött a szó legszorosabb és legigazibb értelmében vett világmonarchia. A háború hajtásait gyökerestül kiirtották. Az általános Békeliga utolsó ízben ülésezett még, de akkor is egy lelkendező panegrikumot szerkesztettek ott meg a nagy Békeszervezőről és végül is a Liga befejezettnek nyilvánította működését, mert immáron fölöslegessé vált.

A Római és Világcsászár az uralkodása következő évében újabb manifesztumot bocsájtott ki :

«Földkerekség népei. Békét ígértem nektek és meg is adtam nektek azt. Ám a béke csak a jólétben szép. Ha a világban a szegénység gondjai komorlanak, bizony nem örül senki a békének. Jöjjetek hát most hozzám mindnyájan, akik éheztek és szomjúhoztok és én megenyhítlek és fölűdítlek titeket ! . . .»

És azután egy nagyon egyszerű és mindent átfogó társadalmi reformot hirdetett ki, amelyre ő már a könyvében is utalt régebben és amely már akkoriban is minden tiszteletreméltó és józanul gondolkodó lelket megragadott. Most pedig mivel az ő kezében összpontosult egyrészt az egész világnak pénzügye, másrészt pedig egy roppant vagyon óriási kincse, könnyű szerrel meg tudta valósítani ezeket a reformokat a szegények szája íze szerint anélkül, hogy ugyanakkor a gazdagok ezt egyáltalában megéreztek volna. Most azután kezdetét vette az, hogy mindenki a maga tevékenysége szerint kapta meg jutalmát és minden tehetséget a maga munkája és érdeme szerint értékelték.

A Földnek ez az új Uralkodója mindenekelőtt részvétteljes emberbarát volt. Ám nemcsak emberbarát, hanem őszinte állatbarát is.

Jómaga vegetáriánus volt, megtiltotta a viviszekciót és a vágóhidakat a legszigorúbb ellenőrzés alá rendelte. Az állatvédő egyesületeket pedig mindenáron megkövetelte.

Fontosabb volt ennél azonban az egész emberiség alapvető egyenlőségének megállapítása, mégpedig a Jólakottság Egyenlősége volt ez. Ez uralkodásának második esztendejében történt. Ezáltal a társadalomgazdasági kérdés végérvényesen megoldást nyert.

Mivel azonban a jólakottság az éhesnek a főérdeke, azért a jólakott még föltétlenül majd valami mást is kíván. Hiszen az állatok is, ha jólaktak, nemcsak alusznak, hanem játszani is szoktak. Méginkább áll ez azonban az emberekre, akik a panem után mindig circenses-t kívántak. A császári Übermensch nagyon jól tudta, mire van szüksége a nagy tömegnek.

Ekkoriban jött hozzá Rómába messze Keletről egy nagy Mágus. Különös legen-

dák felhője lengett körülte. A híresztelések szerint, — melyeket az új-buddhisták terjesztettek el róla — ő isteni származású volt. Szurija napistennek s egy folyami nimfának volt állítólag a fia. A mágusnak neve Apollonius volt. Kétségkívül zseniális ember. Félig ázsiai, félig európai. Valósággal olyan volt, mint egy katolikus püspök, csakhogy igazán in partibus infidelium.

Csodás arányossággal párosult benne a legutóbbi események fölött való abszolút uralom a nyugati tudományos technika felhasználásával. Ismerte mindazt, amit Kelet hagyományos misztikuma jelentősen s finoman magába ölel. Megvolt ám a képessége is ahhoz, hogy ezt azután fel is használhassa. Ezeknek a képességeknek eredményei pedig csodálatot szoktak kelteni!

Apollonius megszerezte magának pl. azt a félig tudományos, félig mágikus ügyességet is, hogy egyetlen akaratával a légköri villamosságot magához vonzza s levezesse. A nép természetesen majd azt meséli, hogy a tüzet is le tudja hozni az égből. A népnek képzelő tehetségét ugyanis különféle hallatlan csodadolgokkal felajzotta, de ugyanakkor legalább egyelőre, semmiféle célokra nem élt vissza ezzel a hatalmával.

Ez az ember jött el tehát a nagy Császárhoz.

Tisztelti a Császárt úgy, mint az Isten igazi Fiát és megmagyarázta neki, hogy Kelet titokzatos írásaiiban közvetlen utalásokat lelt ő a Császárra vonatkozólag, mint aki a világ utolsó Megváltója s Megmentője. Ezért tehát hajlandó arra, hogy egész tudását, képességét s művészetét a Császár szolgálatába állítsa.

A Császár el volt ragadtatva Apolloniustól. Úgy is fogadta, mint valami égből szállt ajándékot. Magas méltóságra emelte s többé nem is válik meg tőle.

A Föld népei, kiket új uralkodójuk csupa jótéteményekkel áraszt el, a népek békéjén és éhségüknek csillapításán kívül még azt a lehetőséget is megkapják, hogy állandóan mulathatnak s gyönyörködhetnek a legámulatraméltóbb csodákban és csodajeleekben.

Igy végződött az emberfölötti Ember uralmának harmadik esztendeje.

A politikai és a szociális kérdések ily szerencsés megoldása után a vallási kérdés jött sorra.

A Császár maga kezdeményezte. Főkép a kereszténységre vonatkozólag. Ebben az időben ugyanis a kereszténység oly helyzetben volt, hogy híveinek száma nagyon megcsappant. Az egész földön mindössze csak 45 millió keresztény volt. Ezek azonban erkölcsileg annyira meg voltak izmosodva a kvalitatíve annyit jelentettek, hogy jóval fölértek a kvantitatív veszteséggel.

Azok az emberek, akiknek a kereszténységgel nem volt meg a szellemi kapcsolatuk, nem is számítottak keresztényeknek. A különféle felekezetek híveinek száma szintén ily módon csappant meg. És így a köztük lévő régi számarány most is megvolt tehát. A köztük dúló ellenségeskedés helyébe ugyan nem lépett teljes megbékülés, de az érzelmek már megszelidültek s annyira amennyire elcsitultak. A köztük élesen metsző ellentétek elvesztették előbbi érdességüket.

A pápaságot már régen elzavarták Rómából. Sok ide-oda hurcolkodás után végül is azzal a feltétellel kapott a pápa Szentpéterváron menhelyet, hogy mindenféle propagandától teljesen tartózkodnia kell mind Szentpéterváron, mind pedig az ország többi részén. Ebből azután az következett, hogy a pápaság Oroszországban jelentéktelenné fakult.

A Bíborosi Kollégium és a Szent Officium lényeges és szükséges alkatrészeinek megváltoztatása nélkül azonban a tevékenységét kénytelen volt inkább szellemi s lelki részre áttolni. A pompás szertartásokat is a legkisebb részre kellett leszorítani. Néhány jellegzetes szokáson formailag ugyan nem változtattak, azonban magától vált mindez fölöslegessé és hasznavethetlenné.

Másutt, különösen Északamerikában akadt még számos képviselője a katolikus hierarchiának. Ezek erős kézzel és lankadatlan energiával független állásukban még sokkal erősebben tartottak ki a katolikus Egyház egységében és megőrizték annak nemzetfeletti és kozmopolita jellegét.

A protestantizmus élén még akkor is Németország állott. Különösen amikor az anglikán egyház tetemes része a katolikus Egyházzal egyesült. A protestáns egyház radikális és tagadó irányzatának követői nyíltan hirdették a vallási közönyösséget. Vagy egyszerűen hitetlenekké lettek. A lutheri felekezetben csak az igazán hívők maradtak vissza. Élükön is olyan emberek állottak, kiknek általános tudása mélyeséges vallásossággal egyesült. Ezek méginkább azon voltak, hogy az igazi őskereszténységnek élő mását újra föltámasszák.

Az orosz orthodox pravoszláv egyház is elvesztette látszólagos hívőinek millióit, amikor a politikai események megfosztották hivatalos állásától s államegyházi jellegétől. Ugyanekkor azonban az az öröm érte, hogy a sztárovjerciknek, az ú. n. óhitűeknek legjobbjával és a pozitív vallásos irány számos szektájával egyesülhetett. Ez a megújult egyház szépen növekedett. Nem ugyan hívőinek száma szerint, hanem szellemének erejével, amely legjobban kifejezésre jutott a néppel s a társaságban egyre szaporodó alantas szektákkal vívott belső harcokban. Ezek ugyanis a démoni s ördögi elemektől egyáltalában nem voltak idegenek.

Az új uralom első két esztendejében az előző forradalmaktól s háborúktól kimerült s megijedt keresztények jóakarató várakozással néztek az új uralkodó békeséges reformjaira. Voltak egyesek, akik izzó lelkesedéssel és szimpátiával csatlakoztak hozzá.

A harmadik évben azonban, vagyis a Nagymágus megjelenése óta mind a pravoszlávoknál, mind a katolikusoknál és a lutheri protestánsoknál komoly megriadás és ellenszenv kezdett tótágast állni.

Az Evangéliumoknak s a Jelenések Könyvének azt a részét, amely ezeknek az időknek erről a Fejedelméről és az Antikrisztusról szólnak, ekkoriban rendkívül figyelmesen olvasták és élénken kommentálták. A Császár is észrevette, hogy bizony zivatar van keletkezőben. Elhatározta tehát, hogy a tények földertéséről gondoskodni fog, amily gyorsan csak lehet.

Uralmának negyedik esztendejében manifesztumot bocsátott ki valláskülönbség nélkül összes hú keresztényeihez. Ebben fölszólította őket, hogy válasszanak meghatalmazott követeket s küldjék el azokat az ő elnöklete alatt egybeülendő egyházi zsinatra. A császári rezidenciát ekkoriban helyezték át Rómából Jeruzsálembe.

Palesztina ebben az időben autonóm terület volt, melyet jobbadán zsidók laktak s kormányoztak. Jeruzsálem ezideig szabad város volt. Most lett csak császári székhely. A szent helyek érintetlenül maradtak. A Harám-es-Seriftől a Birket Izráinig és a mostani kaszárnnyáktól az El Aksza mecsetig meg Salamon király istállóig fekvő területen óriási épülettömböt emeltek. Ebben két mecseten kívül a császári templom és két pompás palota volt s tele volt könyvtárral és múzeumokkal. Különleges termek állottak a Mágus kísérleteinek rendelkezésére.

Ebben a félig templom, félig palotaszerű épületben szeptember 14-én, keresztfelemagasztalás egykori ünnepén nyílt meg az egyetemes egyházi zsinat.

Mivel a lutheri felekezetnek tulajdonképeni papsága nincs, ezért a katolikus és a pravoszláv papság elhatározta (amihez a Császár is azonos óhaját nyilvánította), hogy a keresztény pártok egységének megóvása végett megjelenhetnek olyan világi egyének is, akiket jámborságuk és alázatosságuk folytán az egyházakban szerte ismertek.

Laikusokat is beeresztettek. Így lehetetlen volt elkerülni, hogy az alsóbbrendű

papságot, a szerzeteseket s a világi papokat kizárják. Ez volt azután az oka, hogy a zsinaton résztvevő személyek száma meghaladta a háromezretet. Körülbelül félmillió keresztény zarándok és búcsús árasztotta el Jeruzsálemet és Palesztinát ez alkalommal.

A zsinat tagjai közül különösen három ember lépett előtérbe. Elsősorban II. Péter pápa, aki a zsinat katolikus részének feje volt. Elődje ugyanis meghalt a zsinatra való utazása közben. Így Damaszkusban ült össze a konklávé, amely Barionini Simon bíborost választotta meg egyhangúlag, aki azután Péter nevet vett föl.

Nápoly környékéről származott. Egyszerű népből. Mint a karmelita rend hit-hirdetője azáltal lett ismertté, hogy a Péterváron és környékén működő ördögimádó szektával folytatott harcával (amely szekta nemcsak a pravoszlávok, hanem a katolikusok közül is sokat elcsábított) nagy érdemeket szerzett.

Mogilevi érsek lett és nemsokára bíboros. Így már szinte előre kiszemeltnek látszott a tiarára. Közepes növésű, zömök termetű, körülbelül ötvenes ember. Piros arcán erősen hajlott satorr ült, szemei bozontos szemöldök alól villant elő. Élénk, impulzív ember volt. Lelkesedéssel és messzelendülő gesztusokkal beszélt. Hallgatóit inkább magával ragadta, mint meggyőzte.

A Világuralkodóval szemben a Pápa bizalmatlan volt. Idegenkedés feszült benne iránta. Különösen amióta császári nyomásra a császári Kancellárt és Nagymágust, Appoloniust bíborossá volt kénytelen kinevezni az útközben elhunyt pápa. Péter ezt az urat kétséges katolikusnak, de kétségtelen csalónak tartotta.

A pravoszlávoknak valóságos, ha nem is hivatalos vezetője a Legöregebb János volt, akit az egyszerű orosz nép rajongva szeretett. Igaz ugyan, hogy voltaképpen nyugalomba helyezett püspök volt, mégsem lakott egyik kolostorban sem, hanem a világ minden tája felé vándorolt állandóan.

Róla a legkülönfélébb legendák terjedtek el. Némelyek azt állították, hogy ő az újraszületett Fjodor Kuzmics, vagyis ő az I. Sándor cár, aki körülbelül háromszáz évvel ezelőtt halt meg 1825-ben és akinek visszatérésére az oroszok minduntalan vártak.

Mások még tovább mentek. Azt állították, hogy ő a valósággal is Legöregebb János, azaz János apostol és evangélista, aki sohasem halt meg és aki az utolsó időkben most nyilvánosan is mutatkozik. Ő maga sem a fiatalságáról, sem a származásáról nem beszélt soha.

Ezidőszerint nagyon öreg, de igen élénk aggastyán volt ő, akinél a haj s a szakáll fehérsége már csontszínűvé sárgult, sőt helyel-közzel már penészes zölddé is fakult. Magasnövésű, szikár ember volt. Orcáin rózsaszín árnyalat derengett. Szeme eleven s ragyogó. Egész arca meghatóan jóságos. Ezt a jóságot tükrözte vissza mindig beszéde is. Ruhája állandóan csak fehér kámzsa és fehér köpeny volt.

A zsinat evangélikus tagjainak vezetője Ernst Pauli tanár volt, a rendkívül képzett német hittudós. Alacsonynövésű aggastyán volt, hatalmas boltozatos homlokkal, élesen ívelt orral és simára borotvált állal. Éles szemével vadul tekintett ugyan a világba, mégis rendkívül jószívű ember volt.

Állandóan dörzsölte kezét s hajbókolt fejével. Szemöldökeit borzalmasan összehúzta s ajkát előretolta mindig. Emellett villámló szemmel, tompa és szaggatott hangon állandóan ezeket szokta mondogatni:

— Így tehát, igen, így tehát . . .

Ünnepélyes öltözetét a fehér nyakkendő és a hosszú lelkészkabát képezte, melyen néhány rendjel csillogott.

A zsinat megnyitása megkapó volt.

A hitfelekezetek egységének szentelt óriási templom kétharmadát a tagok részére föllállított padok foglalták el. Egyharmadát pedig az a magas emelvény, amelyen a

császári trónuson kívül még egy másik alacsonyabb trónus is állott. A Mágus, a Bíboros és a Kancellár részére, aki mind a három volt egy személyben. Ezek mögött hosszú széksorok állottak a miniszterek és a belső tanácsosok részére. Ezekhez kétoldalt még hosszabb széksorok sorakoztak, melyek rendeltetését azonban senkisé sem ismerte.

A kóruson a zenekarok, a közeli téren pedig két gárdaezred és tüzérvég volt felállítva, hogy az ünnepélyes üdvövéseket leadják.

A zsinat tagjai istentiszteletüket már elvégezték a különféle templomokban. A zsinat megnyitása teljesen világi jellegű akart lenni.

Mikor a Császár a Nagymágus oldalán kíséretével együtt belépett s a zenekar az Emberi Egység-indulóját játszotta (amely egyúttal a nemzetközi császárhimnusz is volt), a zsinat összes tagjai felállottak helyükről s kalaplengetés közben háromszoros «Vivát, Hurrá, Hoch»-ot kiáltottak.

A Császár odaállott trónszéke elé s fölötte magasztos és kegyes kézmozdulat után kellemes csengésű hangján a következő beszédet mondotta :

— Mindenféle vallásfelekezet keresztényei ! Kedves alattvalóim és testvéreim ! Uralmam kezdete óta, amelyet a Legmagasabb Lény oly csodálatos művekkel áldott meg, még nem volt alkalmam arra, hogy veletek szemben elégedetlen legyek. Ti ugyanis legjobb lelkiismeretek szerint megtettétek kötelességeket. Ez azonban nekem még nem elég. Az irántatok érzett bensőséges szeretet, kedves Testvéreim, viszonzásra vágyik. Azt akarom, hogy ti engem ne kötelességből, hanem az igazi szeretet érzéséből vezetőökként ismerjete el minden munkában, amely az emberiség üdvére szolgál. Ezért azt akarom, hogy azon kívül, amit mindetekért teszek, kegyelmemnek még egy különleges bizonyítékát is adjam.

Keresztények ! Mi által tehetnélek én titeket boldoggá ? Mit adjak nektek, nem mint alattvalóimnak, hanem mint hittestvéreimnek ? Keresztények, mondjátok meg, mi a kereszténységben a legdrágább nektek, hogy fáradozásaimat ebbe az irányba terelem ? . . . .

A Császár itt egy kicsit megállt és várt. A templomban tompa morajlás hallatszott. A zsinat tagjai suttogtak egymással. Péter pápa hevesen gesztikulálva magyarázott valamit környezetének. Pauli tanár ide-odaingatta fejét és dühösen csettintett ajkával. A Legöregebb János egy keleti püspökhöz s egy kapucinusához fordult s mind a kettőnek valamit halkan magyarázott.

Miután a Császár néhány pillanatig várt, ugyanolyan kedves hangon, amelyből azonban kiértett valami finom gúny is, fordult a zsinathoz :

— Kedves Keresztényeim ! Megértem, hogy mily nehezetekre eshetik nektek, hogy nekem csak rövid választ is adjatok. Ebben azonban segítségtekre akarok lenni. Ti már — szerencsétlenségtekre — beláthatatlanul hosszú idő óta különféle felekezetekre s pártokra szakadoztatok. És bizony talán már nincs is közös célja vágyaitoknak. Ha azonban egymásközt mégis megállapodásra jutnátok, akkor reményleni merem, hogy összes pártjaitokat közmegegyezésre tudom hozni. Én ugyanis ugyanazt a szeretetet biztosítom mindegyiteknek és minden pártállásúnak ugyanazzal a készséggel állok őszinte törekvéseiben segítségére.

— Kedves Keresztények ! Jól tudom, hogy sokaknak és köztetek nem épen az utolsóknak a kereszténységben legdrágább az a lelki tekintély, amelyet törvényes képviselőjének ad. Természetesen nem azok egyéni előnyeire, hanem az összesség üdvére való tekintettel. Mégpedig azért, mert ezen a tekintélyen az igazi lelki rend s erkölcsi fegyelem is alapszik. Ez pedig mindegyikünknek szükséges is.

— Kedves katolikus Testvéreim ! Óh mennyire megértem a ti szempontotokat ! És mily szívesen alapítanám uralmamot Lelki Fejete tekintélyére. Hogy azonban azt ne higgyétek, hogy ez csak síma hízelgés és csak üres szavak, azért ünnepélyesen kije-

lentjük a mi korlátozhatatlan akaratumk alapján, hogy a katolikusok Legfőbb Püspöke, a Római Pápa most ismét behelyeztetik a római Székébe hivatalának és Tanítószékének összes ősi jogaival és kiváltságaival egyetemben, amelyeket valaha a mi elődeink adományoztak, kezdve Nagy Konstantin császártól. Ennek ellenében, kedves Katolikus Testvéreim, töletek csak a bensőséges szívbéli elismerését kívánom annak, hogy én vagyok a Ti egyetlen Védőtök és Oltalmazó Uratok. Aki engemet lelkiismeret és érzelem szerint ilyennek elismer, az jöjjön ide hozzám . . .

Ekkor rámutatott az emelvényen álló üres székekre. Erre majdnem az összes katolikus egyházejedelmek, bíborosok és püspökök, a katolikus világipapságnak s a világiaknak legnagyobb része s a szerzeteseknek majdnem a fele lépett föl az emelvényre e felkiáltással :

— Gratias agimus, Domine, salvum fac magnum Imperatorem ! — Hálát adunk, Uram, üdvözítsd a Nagy Császárt !

A Császár felé mélyen meghajoltak s elfoglalták székeiket.

Lent azonban a zsinat közt egyenesen, mereven s mozdulatlan márványszoborként maradt ülve helyén Péter pápa. Mindnyájan fenn voltak az emelvényen, akik eddig körülte ültek.

A szerzetesek, világipapok és világiak megritkult sorai azonban mindközelebb húzódtak hozzá és sűrű gyűrűben vették körül.

Visszafojtott morgás hallatszott :

— Non praevalerunt, non praevalerunt portae inferi ! — Nem, nem vesznek erőt, nem vesznek erőt a pokol kapui !

A Császár csodálkozva nézett a helyén ülvemaradt Pápára és emelt hangon ismét így szólt :

— Kedves Testvéreim ! Jól tudom, hogy köztetek vannak olyanok, akiknek a kereszténységben ép annak hagyományai a legdrágábbak, a régi hitvallások, az ősi énekek és imák, a szentképek és a régi liturgia. És csakugyan, mi is lehet ezeknél drágább a földön egy hívó lélek előtt? Tudjátok meg tehát kedveseim, hogy ma írom alá az alapszabályait és adok bőséges államsegélyt a mi kedvelt császárvárosunkban, Konstantinápolyban felállított Keresztény Archeológiai Világmúzeumnak, amely az egyházi régiségeket fogja tanulmányozni, gyűjteni és megőrizni. Különösképen a keletiekét. Titeket azonban arra kérlek, hogy már holnap válasszatok magatok közül egy bizottságot. Ez azután velem együtt meg fogja tanácskozni, mily eszközöket ragadjunk meg, hogy megvalósíthassuk a lényegbéli, erkölcsbéli és szokásbéli közeledést a mai idők és az ősi szent orthodox egyház közt.

— Igazhívó Testvéreim ! Ez az én akaratom a szívemből fakad. Tehát, aki legbensőbb érzelmeivel engemet igazi Vezetőtöknek és Uratoknak elismer, az jöjjön ide . . .

A keleti és északi hierarchia legnagyobb része, a régi óhitűek fele és az orthodox papságnak, szerzeteseknek és világiaknak több mint a fele, örömteli felkiáltással az emelvényre tolongott. Sanda tekintetet vetettek azonban a már büszkén ott trónoló katolikusokra.

Az ősz János azonban ülve maradt a helyén és csak hangosan sóhajtott. Amikor a sorok erősen megritkultak, elhagyta padját, Péter pápához és annak köréhez húzódtott. Őt követték a pravoszláv egyház ama hívei, akik nem tódultak föl az emelvényre.

Megint megragadta a szót a Császár.

— Kedves Keresztényeim ! Ismerek köztetek olyan lelkeket, akiknek a kereszténységben a legfontosabb az igazságról való személyes meggyőződés és az Írás szabad kutatása. Hogy mily közel állok ezekhez, arra nem kell szót sem vesztegetni, mert hisz jól tudjátok, hogy még fiatalkoromban nagy munkát írtam a bibliakutatásról, amely annakidején bizonyos föltűnést is keltett s amely hírnevemet is megalapította. Erre

emlékezve, napokban a tübingai egyetem arra kért fel, hogy fogadjam el a hittudományok díszdoktori oklevelét. Azt a válaszomat adtam erre, hogy örömmel és hálával elfogadom azt. Ma azonban, a Keresztény Archeológiai Világmúzeum megalakítási okmányával egyidejűleg aláírtam a Szabad Bibliakutatás Világintézetének alapító levelét is, amely ezt a kutatást mindenféle szempontból s minden irányban elvégzi majd. Azonfelül a segédtudományok stúdiúrára is kiterjeszkedik majd és évi pénzbeli államszegélyként másfél millió márkát utalványoztam ki.

— Akiknek közületek ez szívbéli hajlandóságával megegyezik és aki közületek valódi érzelmei szerint engem egyedüli Vezetőjének el akar ismerni, azt arra kérem föl, hogy jöjjön hozzám a theológia Új Doktorához . . .

A Nagyember szép ajka különös mosolyra huzódott el.

A tudós hitkutatóknak több mint a fele kissé észrevehető vonakodással az emelvényre lépett. Mindannyian Pauli tanárra néztek, aki szinte belenőtt a székébe. Lehajtottotta fejét, meggörcsítette hátát és saját magába roskadtan ült. A tudós hitkutatók, akik az emelvényre léptek, kissé zavartaknak látszottak. Közülük az egyik kezével valami elutasító mozdulatot tett. Közvetlenül a lépcső mellett leugrott az emelvényről és Pauli tanár, meg a körötte maradt kis csoport felé futott.

Pauli tanár fölemelte fejét és meghatározatlan mozdulattal fölállt helyéről és a hitben szilárdan kitartott hittársaival együtt az üresen maradt padok előtt a Legöregebb Jánoshoz, Péter pápához s azok köréhez csatlakozott.

A zsinat jelentős többsége s ezzel együtt Kelet és Nyugat egész hierarchiája az emelvényen hemzsegett. Lent csak három kis embercsoport maradt vissza. Ezek összehúzódtak, az ősz János, Péter pápa és Pauli körül szorongtak.

A Császár szomorúan fordult feléjük és így szólt :

— Mit tehetek még értetek, ti különös emberek? Hogy mit akartok tőlem, azt egyáltalában nem tudom. Mondjátok meg tehát, ti keresztények, akiket testvéreitek többsége és vezetőitek amúgyis elhagytak már s akiket a népek érzelme elítél, mi hát nektek a legdrágább a kereszténységben?

Ekkor emelkedett föl az ősz János, mint valami hófehér fény és csöndesen így válaszolt :

— Nagy Császár ! A kereszténységben maga Krisztus a legdrágább nekünk. Ő maga és mindaz, ami Tőle jön. Tudjuk ugyanis, hogy Benne az Istenség teljessége lakozik. De Császár, tőled is elfogadunk minden üdvöt, mihelyt a te adakozó kezében fölismerjük Krisztus kezét. És arra a kérdésemre, hogy mit is tehetnél te értünk, egyenesen megadjuk válaszunkat. Ismerd el itt előttünk Jézus Krisztust, az Isten Fiát, a Megtestesültet, a Föltámadottat és ismét Eljövendőt ! Ismerd el és akkor mi is szeretettel fogadunk mint az Ő dicsőséges második eljövételének igazi előfutárját . . .

Elhallgatott és tekintetét a Császár arcára szögezte.

A Császár arcán valami vészthozó vonás rándult meg. Bensejében pedig kitört a pokoli hatalmak vihara. Teljesen elvesztette lelki egyensúlyát és összes gondolatai arra irányultak, hogy önuralmát megtartsa és idő előtt el ne árulja magát. Emberfölötti megerőltetésébe került, hogy vad kiáltással ne rohanjon a beszélőre s hogy ne marcangolja szét fogaival.

Ebben a pillanatban azonban egy földöntúli hangot hallott :

— Hallgass és ne félj !

Hallgatott tehát. Csak hullafakóra sötétült arca vonaglott meg. Szeme szikrát hányt.

A Legöregebb János beszéde alatt a Nagymágus egészen beburkolózott széles háromszínű köpenyébe, amely a bíborosi palástot fedte és ez alatt néhány manipulációt végzett. Szeme csillogott a várakozástól, ajka neki is megvonaglott.

A templom nyitott ablakaiból borzalmas fekete felhőt lehetett látni fölemelkedni és csakhamar minden sötétségbe borult.

János atya csodálkozó és ijedt szemmel továbbra is a hallgató Császár arcát fürkészte.

Hirtelen irtózáttal hátralépett és visszafordulva fojtott hangon így szólt :

— Fiackáim ! Az Antikrisztus ! . . .

Ebben a pillanatban borzasztó dörgéssel rettenetes gömbvillám lebegett be a templomba és elborította az aggyastyánt. Mindenki megmerevedett egy pillanat alatt és mire az elkábult keresztények magukhoz tértek volna, János atya halottként feküdt előttük.

A Császár halványan, de nyugodtan fordult a gyülekezetéhez :

— Láttátok az istenítéletet? Nem akartam senki halálát, de a mennyei Atya megbosszulta az ő Fiát, aki szeret. Elvégeztetett ! Ki akar a Legmagasabbal vitázni? Titkárok írjátok . . . : Az összes keresztények Egyetemes Zsinata, miután az égi tűz az isteni Felség esztelen ellenfelét elpusztította, egyhangúlag elismerte a szuverén Római és az egész Föld Császárját legfőbb Vezetőjének és Urának . . .

Ebben a pillanatban éles hang süvöltött végig a templomon és egyetlen szó dörgött :

— Contradicitur ! — Tiltakozunk !

II. Péter pápa sötétvörös arccal és düttől remegve fölemelkedett helyéről és oda-mutatott pásztorbotjával, ahol a Császár állt.

— Nekünk csak egyetlen Uralkodónk van : Jézus Krisztus, az élő Isten Fia ! Ami te vagy, azt már hallottad. El tőlünk, testvérgyilkos Káin ! Kifelé innen, Ördög-eszköze ! Krisztus nevében én, Isten szolgáinak Szolgája, kiközösítlek téged, te rühes kutya, az Isten védelméből és átadlak téged atyádnak, az Ördögnek. Anathema ! Anathema — Anathema ! — Átkozott légy !

Mialatt beszélt, a Nagymágus nyugtalanul mozgolódott a köpönyege alatt és az utolsó Anathema sikongását túlharsogva megdördült az ég és a pápák legutolsója élettelenül zuhant a földre.

— Így pusztulnak el összes ellenségeim Atyám kezétől — szólt a Császár.

— Pereant ! Pereant ! — Pusztuljanak el, pusztuljanak is el ! — kiáltottak a remegő egyházfejedelmek.

A Császár lassan megfordult és az emelvény végén levő ajtón eltávozott. Távozás közben a Nagymágus vállára támaszkodott és híveinek nagy csoportja követte.

A templomban csak két hulla és a félelemtől félholt keresztények kis társasága maradt.

Egyedül Pauli tanár nem vesztette el lélekjelenlétét. Úgy látszott, hogy az általanos irtózat egész lelki erejét fölajzotta. Még külsőleg is megváltozott, mert arca fenkölt s átszellemült kifejezést nyert. Biztos léptekkel az emelvényre ment és az egyik államtitkár elhagyott helyét foglalta el, egy papírlapot vett elő s elkezdett írni. Mikor az írással elkészült, fölállott s messzezsengő hangon ezt olvasta :

— Egyetlen Megváltónk, Jézus Krisztus dicsőségére ! Miután dicsőséges testvéreink, János, a keleti kereszténység feje, a nagy Hazudozóban és Isten Ellenségében a valóságos és a Szentírásban már jóelőre hirdetett Antikrisztust leleplezte és a mi dicsőséges Atyánk, Péter, a nyugati kereszténység feje az Isten Egyházának törvényes és jogos átkát rá örökre kimondotta, azért az Egyetemes Zsinat ez előtt az Igazságért megölt két Krisztus-vértanu teteme előtt a következőket határozta el :

Megszüntetnek minden közösséget a Kiátkozottal és gyalázatos követőivel és visszavonulnak a magányba, hogy ott Urunknak és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak föltartóztatlan visszatérését bevárják . . .

Új életet öntött ez a tömegbe és hangosan kiáltozták :

— Adveniat ! Adveniat ! Cito ! — Jöjj, Urunk Jézus ! Jöjj el ! Jöjj, Urunk Jézus ! Gyorsan !

Pauli tanár újra írt és ezt is fölolvasta :

— Minthogy a Zsinatnak ezt az első és utolsó határozatát egyhangúlag elfogadtuk, aláírjuk . . .

Ezzel felhívó mozdulattal fordult a gyülekezet felé. Mindenki fölment az emelvényre és aláírták. Utolsónak nagy gót betűkkel Ernst Pauli írta alá így :

« . . . duorum defunctorum testium locum tenens — a két halott vértanunak helyettese. »

— És most az Utolsó Szövetség frigyládájával induljunk útnak — mondá Pauli és a két halottra mutatott.

A lélektelen két testet hordágyra fektették, latin, német és ósláv himnuszok messzeáradó éneklése mellett lassan a Harám-es-Serif kijáratához közeledett a keresztények csoportja. Itt feltartóztatta őket egy államtitkár, kinek kíséretében egy tiszt és egy gárdaszakasz volt.

A katonák megszállták a kijáratot és az államtitkár az emelvényről a következőket olvasta föl :

— Az isteni Felség parancsára ! Hogy a keresztény népet fölvilágosítsuk és azt rosszakaratú emberektől megóvjuk, akik csak elégedetlenséget és zavart akarnak okozni, üdvösnek találtuk, hogy a két lázadó testét, akiket az ég tüze megölt, nyilvánosan a keresztények utcájában, a Háreth-en-Názárán, ép e felekezet templomának bejáratánál közszemlére kitegyük, amelyet máskép Szent Sír-templomnak vagy pedig Feltámadás-templomnak neveznek, hogy így mindenki meggyőződhessek csakugyan bekövetkezett halálukról. Ti nyakas embertársak azonban, akik a mi jótéteményeinket rosszindulatúlag elutasítjátok és a nyilvánvaló isteni jelektől szemeteket elfordítjátok, a mi kegyelmünk folytán és közbenjárásunkra az égi Atyának jól megérdemelt égi tűzhalálától meg lesztek kímélve és megtartjátok teljes szabadságotokat. Csak egyedül a közjő kedvéért lesz tilos nektek az, hogy városokban és lakott helyeken tartózkodjatok, ahol ártatlan és őszinte lelkeket rosszindulatú hazugságaitokkal megzavarhatnátok és félrevezethetnétek ! »

Mikor a végét elolvasta, a tiszt jeladására mindegyik hordágyhoz nyolc-nyolc katona lépett.

— Beteljesedik az Írás — szólott Pauli tanár és a keresztények szó nélkül adták át a hordágyakat a katonáknak, akik ezeket az északnyugati kapun át elvitték.

A keresztények, akik az északkeleti kapun át távoztak, kisiettek a városból és az Olajfákhegye mellett a jerikói-úton menten végig. Ezt az utat előzőleg a rendőrök és két ezred lovasság megtisztította a néptömegetől.

A menekülő keresztények elhatározták, hogy egyelőre az elhagyott jerikói magaslatokon várnak egynéhány napig.

Másnap ismert keresztény zarándokok jöttek Jeruzsálemből és elmesélték, mi történt a Sionon épült császárpalotában.

A császári díszebéd után ugyanis a zsinat tagjai a nagy trónterembe mentek. Közel ahhoz a helyhez, ahol egykor állítólag Salamon király trónja állott. Itt azután a Császár a katolikus hierarchia megbízottjaihoz fordult és kijelentette nekik, hogy az Egyház üdve szemmeláthatólag azt követeli tőlük, hogy méltó embert válasszanak Péter apostol utódként.

Az idők viszonyához mérten ez a választás csak közakaratú lehet. De a Császár jelenléte, mint aki az egész keresztény világ vezetője is, gazdagon pótolja majd az esetleges liturgiai kihagyásokat. Ő az összes keresztények nevében ugyanis a Szent

Kollégiumnak azt tanácsolja, hogy válasszák meg kedves barátját és testvérét, Apolloniust és így az által a szoros kapocs által, ami kettejüket összeköti, a közös údv javára az Egyház és az Állam is szoros és fölbonthatatlan egyesülésbe kerülnek.

A Szent Kollégium konklávévá alakult egy külön szobában és másfél óra múlva megjelent az új pápával, Apolloniusszal. Mialatt ez a választás történt, a Császár szelíd és okos szavakat szólott a pravoszláv és evangélikus egyházak megbízottaihoz.

Tekintettel az új és nagy történelmi korszakra, tegyék félre viszálykodásaikat — kérte őket a Császár. Szavával jótáll azért, hogy Apollonius képes lesz a pápai hatalom összes történelmi visszaéléseit mindörökre megszüntetni.

A pravoszláv és protestáns egyházak megbízottjai, akiket ez a beszéd teljesen meggyőzött, a két egyház egyesüléséről okmányt állítottak ki és amikor Apollonius a bíborosokkal a trónteremben megjelent és az egybegyűltek diadalkiáltása fogadta, átadták neki együtt a pravoszláv püspökké és protestáns lelkésszé való megválasztásának okmányát is.

— Accipio et approbo et laetificatur cor meum — Elfogadom és megerősítem és örvendezik az én szívem! — mondta Apollonius az okmány aláírásakor.

Én olyan őszinte híve vagyok a pravoszláv és a protestáns egyháznak — folytatta Apollonius — mint amilyen őszinte hívő katolikus vagyok.

Ezután mind a pravoszlávval, mind a némettel összecsókolózott. Majd a Császárhoz lépett, aki őt átölelte és sokáig tartotta karjaiban.

Ekkor azután mind a palotában, mind a templomban világító pontocskák csillogtak föl, melyek minden irányban mozogtak. Megnagyobbodtak és különös lények alakjait vették föl. A földön még sohasem látott virágok hulltak le a tetőről és a levegőt ismeretlen illatok töltötték be. Felülről csodás, szívet-lelket megkapó dallamok hallatszottak eddig soha sem hallott hangszerekből. És láthatatlan énekek angyalhangokon is dicsérték az ég és föld Új Uralkodóját.

Közben a palota északnyugati sarkában borzalmas földalatti moraj hallatszott. Ezt a helyet Kubet-el-Rúahnak, vagyis a Lelkek Kupolájának hívták, ahol mohamedán hagyomány szerint az Alvilág bejárata van. Az egész gyülekezet a Császár fölszólítására ez irányban indult el. Számátalan hangot hallottak. Finomat és áthatót. Félig gyermeki s félig ördögi hangok így kiáltoztak:

— Az idő elérkezett, engedj minket szabadon Megváltó! Megváltó!

Mikor Azonban Apollonius a sziklához támaszkodva valami ismeretlen nyelven háromszor lekiáltott, elhallgattak a hangok és a földalatti morajlás is megszűnt.

Közben beláthatatlan embertömeg gyűlt össze a Harám-es-Serif körül. Mikor az éjszaka leborította sötét köpenyét, a Császár az Új Pápával egy keletre néző nyitott lépcsőre ment ki és megjelenése elragadtatás viharát keltette.

Mindenfelé barátságosan köszönt. Apollonius pedig nagy kosarokból, melyeket a bíborosok papi segédletként vittek utána, csodálatos római gyertyákat, meg rakétákat emelt ki és dobott a levegőbe. Ezek mind keze érintésétől gyulladtak ki és foszforeszkáló gyöngyházfényben, meg csillogó szivárványszínekben villódtak föl. De menten megváltoztak, mielőtt a földre hullottak. Itt ugyanis számátalan színes levélre bomlottak, teljes búcsút hirdetve minden elkövetett jelenlegi és jövőbeli bűnért.

A nép öröme határtalan volt. Egyesek ugyan azt állították, hogy saját szemükkel látták, amikor ezek a búcsúcédulák utálatos varangyokká és kígyókká változtak át. Ettől eltekintve azonban a többség örült és a nép részére rendezett ünnepek még egy pár napig tartottak, mialatt az Új Pápa és Csodaember oly hatatlan és hihetetlen dolgokat csinált, hogy ezeket teljes lehetetlenség itt mind leírni.

Az igazi keresztények Jerikó elhagyott magaslatain pedig imádkoztak és böjtöltek.

Negyedik nap estéjén Pauli tanár kilenc társával szamarakon Jeruzsálembé lopózkodott és mellékutcákon a Harám-es-Serif mellől a Háreth-en-Názarához érkezett. A Föltámadás-templom bejáratához mentek.

Itt az utcakövezeten feküdtek Péter pápa és a Legöregebb János holtteteme. Ebben az órában az utca kihalt volt, mert az egész város a Harám-es-Serif felé tódult. Az őrség katonái pedig mélyen aludtak.

Akik a holttestekért eljöttek, úgy találták, hogy hullafoltok még nem látszóttak rajtuk. Sőt még izületeiket is lehetett hajlítani. A holtakat a magukkal hozott kocsikra rakták, takarókba burkolták és ugyanazon az úton, amelyen jöttek, visszatértek övéikhez Jerikó felé . . .

Alighogy levették a szentmihálylovát a szekerekről, a holttestek elkezdtek lélekezni. Mozogni kezdtek és a körjük csavart takarókat le akarták rázni magukról.

A többiek örömkialtással siettek segítségükre. Nemsokára a két Újból Éltrekelet egészségesen és sértetlenül állt előttük. Az ismét életrekelet János aggastyán így szólt :

— Fiacskáim ! Úgy látszik, mégsem váltunk el egymástól ! Én azonban azt mondom most nektek, hogy itt az idő Jézus végső imájának teljesítésére. Könyörögjünk, hogy imádkozzék tanítványaiért, hogy egyek legyenek, ahogy Ő is egy az Atyával. Ezért a Krisztusban való egységért, Fiacskáim, kedves testvéremnek, Péternek, tiszteletünket hozzuk, hogy utoljára legeltesse még Krisztus bárányait. Így legyen !

Ezzel átölelte Pétert. Most Pauli tanár lépett elő :

— Tu es Petrus — Te Péter vagy ! — szólt a Pápához — ez most azután teljesen be van bizonyítva és minden kétségen kívül áll !

Jobbjával erősen megragadta annak kezét, míg balját János felé nyujtotta és így szólt :

— Na, így tehát Atyuskáim, egyek vagyunk Krisztusban !

És az éj sötétjében egy magányos magaslaton így ment végbe az egyházak egyesülése.

Az éji sötétséget ekkor hirtelen rendkívül fényes csillogás világította be és az égen roppant jel kezdett tündökölni. Egy asszony, akinek öltözete volt a Nap, és lába alatt a Hold és fején tizenkét csillagból álló korona . . .

A jelenés egy kis ideig mozdulatlanul vesztegelt. Azután lassan dél felé indult. Péter pápa ekkor fölemelte pásztorbotját és harsányan kiáltotta :

— Ez a mi zászlónk ! Kövessük tehát !

És ezzel megindult a jelenés felé. A két Öreg pedig, meg a keresztények egész csapata Péter pápát engedelmesen követve megindult — az Úr Hegye, a Sináj-hegy felé . . .

*Szobranije Szocsinjenije VI. Szolovjeva,
(Izdánije «Proszvjescsénije») Pjéter-
burg, X. kötetéből (1899—1900) orosz-
ból fordította Biró Bertalan.*